

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Orman Bakanı Sayın Veysel EROĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını dilerim.

M. Rıza YALÇINKAYA
CHP Bartın Milletvekili

Hattat Holding A.Ş. ; Bartın ili Amasra ilçesi Gömü ve Tarla ağzı köylerine Termik Santral kurulması amacıyla, "Termik Santral Entegre Projesi, Çevresel Etki Değerlendirmesi"(ÇED) dosyası hazırlayarak, Çevre ve Orman Bakanlığına ÇED başvurusunu yapmıştır. Bu projeye; Santrale yakıt sağlayan yer altı kömür işletmesi, endüstriyel atık (kül) depolama alanı, liman ve kireçtaşı ocağı da dahil edilmiştir. Proje bedeli 1 milyar 407 milyon EURO olan termik santralin, Hattat Holding uhdesindeki, Hema Elektrik Üretim A.Ş. (660x2 MW) ile Batı Karadeniz Elektrik üretim A.Ş. (660x2 MW) tarafından inşa edilmesi ve işletilmesi planlanmaktadır. Bu santralin toplam kurulu gücü 2640MW olacaktır.

Firma ÇED başvuru dosyasında, Türkiye'nin nüfusunun hızla arttığından bahisle, enerji tüketiminin arttığı ve Türkiye de enerji yatırımlarına hız verilmesi gerektiğini belirterek, yapılacak yatırımlarla, yörede ciddi istihdam ve gelişme sağlanacağından bahsetmektedir.

Firmanın ÇED başvuru dosyası ile, 12.05.2009 tarihinde Çevre ve Orman Bakanlığınca onaylanarak yürürlüğe giren, Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama bölgesi 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı karşılaştırıldığında, kurulacak santralin yaratacağı etkilerle, Bartın ilimizin yok edilmeye çalışıldığını anlamayan kimse kalmayacaktır.

Bartın halkı yörede kömür çıkartılmasına hiçbir zaman karşı olmamıştır. Aksine, yöremizde mevcut taşkömürünü çıkarıp, ülke ekonomisine kazandıran herkese destek olmuştur. Ancak; Bartın halkı şunu da çok iyi bilmektedir ki; getireceklerinin, götüreceklerinin yanında hiç kalacağı yatırımlara karşı, her zaman birlik ve beraberlik içerisinde olmayı ilke edinmişlerdir.

Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama bölgesi, 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının askı da kaldığı süre içerisinde, Hattat Holding A.Ş.; Çevre Düzeni Planında, Bartın ili Amasra ilçesi Tarla ağzı mevkiinde yapılmak istenen kömüre dayalı termik santralin, Çevre Düzeni Planında gösterilmesi için itirazda bulunmuş, söz konusu itiraz Bakanlığınızca değerlendirilerek, Çevre Düzeni Planında; Amasra ilçesine doğal, ekolojik, tarihi ve turistik yapısı doğrultusunda yüklenen kimliği gereği, termik santral için yer seçimi olarak daha uygun alanların araştırılması yönündeki görüşünüz, talep sahibi firmaya ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna (EPDK) bildirilmiştir.

Firma, aynı Çevre Planının yürürlükte olmasına ve bölgede coğrafi açıdan en ufak bir değişikliğin meydana gelmemiş olmasına rağmen, yeniden Bakanlığınıza ÇED Başvurusunda bulunmuştur. ÇED dosyasında istihdam yaratacağını ve bölgenin gelişeceğini söyleyen firma yetkilileri, termik santralin yaratacağı çevresel sorunlar nedeniyle işsiz kalacak olan, Bartın'ın çilekçisini, fındıkçısını, turizmcisini, ormancısını, çiftçisini, esnafını tamamen bir kenara bırakmıştır.

Firmanın ÇED dosyası incelendiğinde; kurulacak santrallerde saatte 932 ton, günde 22 bin 368 ton, 1 yılda (santral 292 gün çalışacaktır) 6 milyon 531 bin 456 ton kömür yakılacağı anlaşılmaktadır.

Ülkemizde en önemli kömür rezervleri Zonguldak havzasında bulunmaktadır. Türkiye'nin görünür taşkömürü rezervi 544,9 milyon ton, muhtemel ve mümkün

olabileceklerle beraber ise bu oran 1325 milyon ton olmaktadır. Zonguldak Taşkömürü Havzasında 2008 yılında 2 milyon 630 bin 441 ton taşkömürü üretilmiştir. Bu üretimin 1 milyon 43 bin 909 ton'u özel sektör, 1 milyon 586 bin 532 ton'u ise Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafından üretilmektedir. 2007 yılında ise 22 milyon 946 ton kömür ithal edilmiştir. Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafından havza da; Amasra, Karadon, Kozlu, Üzülmüş ve Armutçuk müesseseleriyle, yaklaşık 16 bin işçi çalıştırılarak, yılda toplam 1 milyon 586 bin 532 ton kömür çıkarılmasına rağmen, termik santral kurmakta ısrarlı olan firmanın kurmayı planladığı santraller için gerekli olan, yıllık 6 milyon 531 bin 456 ton kömürü nasıl üreteceğini anlamak mümkün değildir. Bu durumda şirketin dosyasında yer alan ve yapılması planlanmış limanların, tamamen kömür ithal etmek amacına yönelik olduğu söylenebilir.

Termik Santrallerin yarattığı gazların, çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin bulunduğu herkes tarafından bilinmesine rağmen, firma ÇED dosyasında Baca Gazı Azot Oksit Giderme Sistemine, Opsiyonel demistir. Yani ister yaparım, ister yapmam. Bu bile yapılması planlanan işin ne kadar ciddiyetten uzak, ne kadar keyfiliğe açık olduğunu anlatmaya yetmektedir. Bu anlayış yöre insanımızı hiçe saymakla eşdeğerdir. Termik santralde kullanılacak olan suyun miktarı da ürkütücü boyuttadır. Soğutma amacıyla denizden alınarak yüksek sıcaklıkta tekrar denize verilecek olan su nedeniyle, denizlerdeki yaşam dengesi bozulacak ve deniz canlıları yaşayamaz hale gelecektir. Ayrıca projede termik santral küllerinin galerilere verileceği basit ifadelerle anlatılmaktadır. Bu uygulama dünyanın neresinde görülmüştür? Hangi ülkelerde uygulanmaktadır? Bunların daha sonra yaratacağı zararlar düşünülmüş müdür? Firma ÇED dosyasında, kendisinin bile cevap veremediği birçok konuya maalesef açıklık getirememiş, birçok konuya ÇED sürecinde cevap vereceğini belirtmiştir. (Desülfürizasyon ünitesinde kullanılacak kireç taşının, santral sahasına yaklaşık 2 km, tarla ağzı köyünün yaklaşık 1 km batısında, firmanın dosyasında Ek-2 de sunulan 1/25000 ölçekli topografik harita üzerindeki alan olduğu belirtilmiştir. Bu alan ile ilgili kurumlardan gerekli izinlerin (işletme ruhsatı vb.) ÇED süreci içerisinde alınacağı belirtilmiştir. Kül ve cürufaların depo yerlerinin netlik kazanmadığı, ÇED sürecinde netleşeceği, su alma ve deşarj noktalarının ÇED sürecinde netleşeceği, saatte 65 ton günde 1560 ton ve yılda 455 bin 520 ton kullanılacak kireçtaşının özelliklerinin belli olmadığı ÇED sürecinde netleşeceği, planlanan proje bölgesinde özel mülkiyet tarım arazileri, maliye hazinesi (orman vasıflı), kadastro harici orman alanların yer aldığı, bu alanlarla ilgili detay çalışmaların ÇED süreci içerisinde verileceği belirtilmiştir) Bu cevap verilemeyen konuların sonradan rapora ilave edilecek olması da anlaşılır gibi değildir.

12.05.2009 tarihinde Çevre ve Orman Bakanlığınca onaylanarak yürürlüğe giren, Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama bölgesi 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Açıklama Raporu'nda; planlama bölgesi için oluşturulmuş strateji ve hedefler, mekânsal kararlar ve yönetim kararları ile mevcut örgütlenme biçiminden yararlanma ve yeni örgütlenme biçimlerine ilişkin kararlar açıklanmıştır.

Buna göre; Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın amacı kısaca; Planlama Bölgesi sınırları içinde:

- Planlama Bölgesi'nin hedef ve stratejilerini belirlemek,
- Koruma – kullanma dengesini kurmak,
- Farklı temel ekonomik sektörlerin gelişme hedeflerini, sürdürülebilirlik bağlamının da sağlıklı bir çevrede geliştirmek,
- Çevreyi sürdürülebilir kılma ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak üzere arazi kullanım kararlarını belirlemek, kentsel ve kırsal gelişmeleri değerlendirmek ve yönlendirmek.
- Planlama Bölgesi'nin doğal, tarihsel ve kültürel değerlerini korumak,
- Alt ölçeklerde hazırlanacak her türde fiziksel ve sosyo-ekonomik plan ve projelere esas oluşturacak planlama kararlarını oluşturmaktır.

Sürdürülebilir gelişim ile birlikte doğal, kültürel, tarihsel çevrenin korunması bu plan'ın en önemli misyonu olarak görülmektedir.

Cevre Düzeni Planının hedef ve stratejileri arasında; Ayrıca;

- Su kaynaklarının korunması,
- Su yüzeylerinin (Deniz, Göl vs.) korunması,
- Su yüzeylerini besleyen su kaynaklarının korunması,
- Yeraltı ve yerüstü kaynaklarının korunması ve ıslahının sağlanması,
- Su kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi,
- Katı atıkların toplanması, geri dönüşümünün sağlanması ve yok edilmesi,
- Hava kirliliğinin önlenmesi,
- Toprak kirliliğinin önlenmesi,
- Tarım arazilerinin korunması,
- Görüntü kirliliğinin önlenmesi,
- Sanayi tesislerinin (Zonguldak'ta maden çıkarımının ve limanın, Ereğli de ERDEMİRİN, Karabük de KARDEMİR) yarattığı kirliliğin önlenmesi,
- Yenilenebilir alternatif enerji kaynaklarından (Hidroelektrik, rüzgar, güneş) yararlanılması,
- Planlama çalışmalarında depremsellik ile ilgili, olası sorunların göz önüne alınması,
- Taşkın alanların kontrol altına alınması,
- Ormanların korunması ve geliştirilmesi,
- Milli Park, Tabiatı koruma Alanı, Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme alanlarının korunması ve geliştirilmesi,
- Flora ve Faunanın korunması
- Tarım ve toprak yapısının korunması,
- Çevresel değerlerin korunarak hayvancılığın geliştirilmesi,
- Sit alanlarının korunması ve kültür turizminin geliştirilmesi,
- Balıkçılığın geliştirilmesi ve korunması,
- İstihdam yaratmak için çevreye zarar vermeyen orta ölçekli sanayilerin özendirilmesi,
- Gelecek vaat eden turizm ve eğlence-dinlence sektörünün özendirilmesi, veriminin artırılması, sürekliliğinin sağlanması,
- Maden sektörünün çağdaş ve modern işletmecilik yöntemleri ile verimli hale getirilmesi,
- Turizm potansiyeli bulunan alanlarda alternatif turizm projelerinin üretilmesi, Bartın ve çevresini tanıttak tarihsel, kültürel ve doğal güzellikleri ön plana çıkartacak projelerin üretilmesi gibi hedef ve stratejiler yer almaktadır.

Maalesef, bu hedef ve stratejiler; Çevre Düzeni Planına tamamen aykırı olan ve Amasra ya kurulması planlanan termik santral ile tamamen yok olacaktır.

Çevre Düzeni Planında, enerji yatırımlarına yönelik olarak belirlenen hedeflere ilişkin yapılan önemli açıklamalara da göz attığımızda;

Tükenecek enerji kaynakları karşısında dünyada son 20 yılda artan bir hızla yeni enerji kaynaklarına yönelinmiştir. Bu kaynaklar daha çok "Yenilenebilir Enerji Kaynakları" adı verilen güneş enerjisi ve türevleri üzerine yoğunlaşmıştır. Ancak, güneş enerjisi ve türevleri (rüzgar, hidroelektrik, biyogaz gibi) toplum ve ekonomik ilişkilerde köklü değişiklikler gerektirmektedir. Bunu bilen petrol ve nükleer enerji şirketleri, güneş enerjisi ve türevlerinin ekonomik olabilmesi için gerekli araştırma ve geliştirme çabalarını bilerek engellemektedirler, denilmektedir.

Bu kapsamda, Planlama Bölgesi'nde Rüzgar Enerjisi üretimi için potansiyel alanlar olan Batı Karadeniz Kıyıları'nda (Bartın-Amasra-Kurucası ile kıyı bandı) ilgili kurum ve kuruluşlarca gerekli çalışmaların yapılmasının önemli bir plan kararı olduğu belirtilmektedir.

Enerjide % 60 dışa bağımlı olan ülkemizin enerji gereksiniminin yaklaşık % 95'i sera etkisi ve asit yağmurlarına neden olacak kirli ve tükenen enerji kaynaklarına dayalıdır (Termik Santraller). Tüketilen elektrik enerjisinin ise % 57,3'ü kirli veya tükenen enerji

kaynaklarından karşılanmaktadır. Türkiye öyle enerji kaynakları ve tüketim modelleri bulmalıdır ki; sonuçta üretiminden tüketimine, enerji: ucuz, temiz, yenilenebilir ve yerli kaynaklara dayalı olmalıdır. Öncelikle temiz enerji kaynaklarının (Rüzgar, hidroelektrik, güneş vb.) kullanımı artırılarak, ülkemizin dışa bağımlılığı, çıkabilecek muhtemel krizleri önleyecek ölçülere getirilmelidir.

Planlama Bölgesi'nde kömür potansiyelinden yararlanılarak doğa içinde termik santral yapımına ilişkin girişimler bulunmaktadır. Ancak bu girişimler doğal ve arkeolojik çevre ve turizm merkezlerine yakınlığı açısından sakıncalı bulunmaktadır. Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100 000 Çevre Düzeni Planı ile, doğal ve tarihi değerlerin korunması ve turizme kazandırılması, ekolojik değerlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması yönünde plan kararları verilmiş, aynı zamanda bölgenin maden kaynaklarının sürdürülebilir gelişme yaklaşımıyla değerlendirilmesi gerektiği ve yapılacak termik santrallerin çevresel, ekolojik ve turizm açısından hassas olmayan alanlara yönlendirilmesi bir strateji olarak belirlenmiştir.

Bu iki paragraf Amasra'ya kurulması planlanan termik santralle ilgili, bütün gerçekleri ortaya koymaktadır.

-Çevre Düzeni Planı, Amasra da termik santral kurulmasına müsaade etmemektedir.

-Termik santrallerin çevresel, ekolojik ve turizm açısından hassas olmayan alanlara yönlendirilmesi planlanmıştır.

İşte bütün bu önemli açıklamalar, Çevre Düzeni Planında daha detaylı bir şekilde yer almaktadır.

Çevre Düzeni Planında belirlenen, hedeflere ve açıklamalara rağmen, hala Amasra'ya termik santral kurulmasında ısrar edilmesi anlaşılır gibi değildir.

Allah'ın her türlü nimetiyle donatıp bizlere sunduğu bu büyük hazineyi korumak Amasra ve Bartın halkının olduğu kadar, hatta çok daha fazlası, ülkeye hizmet etme vaadiyle göreve gelmiş olan hükümetinize düşmektedir.

Yukarıda kısaca değinilen, hedefler ve gerekçeler, Çevre Düzeni Planında sayfalarca açıklanmıştır. Fakat; Hattat Holding A.Ş. Bartın'a yönelik bütün bu hedefleri, politikaları ve planları hiçe sayarak, Amasra'ya termik santral kurmak ve işletebilmek amacıyla ÇED başvurusunda bulunmuştur.

Firmaya,

-ÇED olumlu raporu verilmesi düşünülmekte midir?